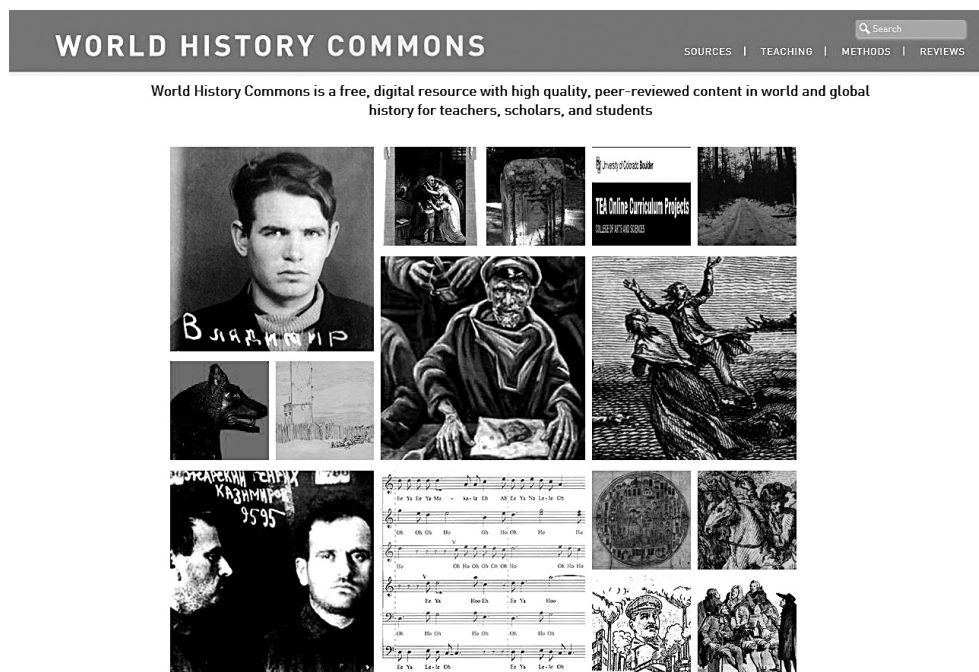

Слободан Мандић, историчар
Историјски архив Београда
slobodan.mandic@digitalnaistorija.net
<https://www.digitalnaistorija.net/>

Прикази сајтова (Web адресар) XXXV

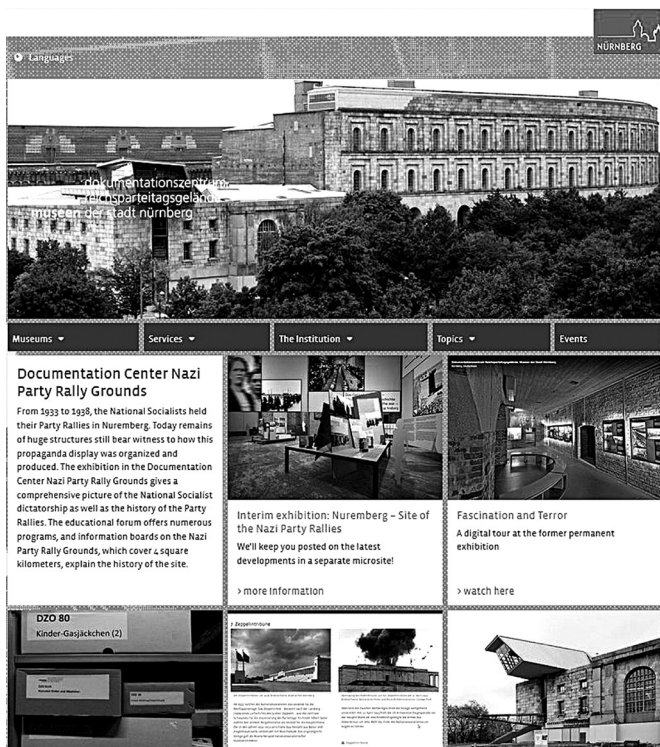
**Roy Rosenzweig Center for History and New Media,
World History Association, World History Commons**
<<https://www.worldhistorycommons.org>> (20. II 2020).

Сарадњом Удружења за светску историју (основано у Бостону 1982), Центра за историју и нове медије Рој Розенцвајг и професора Адам Клилоа (Adam Clulow), настао је пројекат *Заједничка светска историја* у виду слободног образовног мрежног ресурса за приступ висококвалитетним и рецензираним изворима за наставу и истраживања на пољу светске и глобалне историје. Посетиоцима сајта је омогућена претрага и приступ богатим колекцијама примарних

извора, наставног материјала и метода, а посебно и приказима који представљају својеврсни водич кроз онлајн ресурсе (за близу две стотине веб сајтова са њиховим детаљним описима, приказима и оценама). Свака од поменутих целина је претражива према географским, временским и тематским ознакама. Многи ће пронаћи право задовољство откривајући нове садржаје сакупљене широм непрегледних протранстава интернета, попут базе података са говорима Фидела Кастра, Галилејевих белешки о кретању, збирке писама шпанског краља Филипа II (1592–1597), колекције декласификованих архивских докумената, виртуелне шетње кроз историју Шангаја, збирку средњовековних женских писама на латинском и друго.

**Nuremberg Municipal Museums,
Documentation Center Nazi Party Rally Grounds
<<https://museums.nuernberg.de/documentation-center>>
(20. II 2020).**

Презентација Музеја града Нирнберга садржи сегмент посвећен окупљањима Националсоцијалистичке партије одржаваним у овом граду од 1933. до 1938. године. Музејски Документациони центар посвећен овој теми осим што пружа свеобухватну слику националсоцијалистичке диктатуре, омогућава и увид у историју партијских митинга. На сајту су приказани објекти из Документационог центра попут штампаних говора Адолфа Хитлера из 1929. године, или прес фотографија партије из 1937. и 1938. године. Поред виртуелне 3Д шетње бившом сталном музејском поставком, платформа је искоришћена и да позове посетиоце да приложе експонате за изложбу *Нирнберг место скупова нацистичке странке: наступ, искуство и насиље*, на чијој поставци се тренутно ради, а која би требало да буде отворена од фебруара 2021. до краја 2023. године.

**М. Сорокина, И. Антанасиевич, Н. Масоликова,
М. Живанович, Dr.W, Русская Сербия
<<https://russianserbia.com>> (8. II 2021).**

У периоду између два светска рата Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца/ Краљевина Југославија постала је једно од средишта руске емиграције у Европи. Заједно са Берлином, Прагом, Паризом и другим европским престоницама које су удомиле руске избеглице након руске револуције и грађанског рата, несумњиво важно место припада и Београду. Крајем 20-их година XX века у Београду је било 10.000 избеглих Руса, међу његових 239.000 становника, а према неким проценама у Краљевини Југославији је до Другог светског рата

живело око 42.000 руских избеглица. Презентацију посвећену проучавању свих аспеката историје руске емиграције у Србији/Југославији потписује заједнички тим руско-српских стручњака, међу којима је и руководилац пројекта Марина Јурјевна Сорокина. Замишљена као нека врста олајн енциклопедије посвећене историји руске емиграције на простору Краљевине Југославије, презентација садржи краћи уводни текст и обележене основне секције сајта: *Личности*, *Грбови*, *Документа*, *Публикације*, *Фотографије*. Сваку категорију је могуће додатно прегледати и претрежавати према различитим подкатегијама, односно пољима за напредну претрагу, а унете јединице су и међусобно повезане. Секција која садржи информације о преминулима и фотографије гробова заправо представља унапређену верзију сајта *Некропољ руског зарубежја* који је покренут 2010. године.

**Библиотека града Београда,
Дигитална библиотека града Београда
<<https://digitalna.bgb.rs/jsp/RcWebBrowseCollections.jsp>>
(8. II 2021).**

У условима ограниченог физичког приступа колекцијама различитих институција културе узрокованог глобалном пандемијом вируса корона, стављање на располагање дигиталних колекција добило је нову димензију и додатну вредност. Искористивши могућности софтвера отвореног кода (*ResCarta Toolkit*, *Mirador*)

у Библиотеци града Београда креирана је Дигитална библиотека где је материјал распоређен у четири потколекције: *Завичајна колекција*, *Картографска грађа*, *Периодика*, *Стара и ретка библиотечка грађа*. Садржајем је најпопуњенија секција периодике у коју су смештени часописи, новине и друге серијске публикације из XIX и XX века. Расположиви материјал унутар Дигиталне библиотеке укупно садржи 633 јединице, са одличним могућностима претраге и филтрирања (Објекти, Претрага), а омогућен је преглед и преко Мирадор платформе (IPF Viewer) која нуди додатне опције зумирања, приказивања, поређења и бележења приказаних слика. Ради се о садржајно и технички добро осмишљеној дигиталној колекцији Библиотеке града Београда, а имајући у виду велики број потенцијалних корисника очекујемо да ће у блиској будућности бити додавано још нових садржаја.

**Никола Ђорђевић, Удружење „Пансеј”,
6. IX 2018, Улице Панчева
<<https://улицепанчева.срб>> (8. II 2021).**

Добро дошли на сајт Улице Панчева, јединствену локалну платформу на којој је могуће претражити културно наслеђе Панчева. Циљ овог сајта је да омогући свим истраживачима лако проналажење важних информација из историје Панчева (фотографије, разгледнице, списак старих назива улица и тргова, мапе и још много тога).

Категорије

Упркос чињеници да је развој нових технологија утицао на пораст доступности информација о локалној историји, изузев великог броја садржаја на друштвеним мрежама, ипак је приметно да постоји зачуђујуће мали број наменски креираних интернет презентација на ову тему. Никола Ђорђевић, оснивач Удружења „Пансеј” напомиње да је првобитни циљ презентације био представљање имена улица и тргова Панчева и динамике њиховог мењања кроз

историју, уз могућност прегледа старих и нових фотографија важних објеката и занимљивих места у Панчеву (па и места у околини). Данас је на сајту доступно доста додатног материјала који је прегледно организован у неколико секција, попут фото-албума, варошких прича, историје Панчева, историјата о зградама и објектима и сл. Ту су и атрактивне секције попут опције *Проширена стварност*, помоћу које корисници уз помоћ паметних уређаја могу да „оживе” зграде и објекте које постоје, или су некада постојали у Панчеву. Презентација *Улице Панчева* представља одличну платформу за претраживање и истраживање културног наслеђа Панчева и околине, која ће привући све генерације заинтересоване за прошлост овог дела Баната. Осим за популаризацију историје, сличне иницијативе могу бити искоришћене и као наставно средство.